

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15 – 16 жовтня 2019 р.

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції 15-16 жовтня 2019 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2019. – 230 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Редакційна колегія:

Агеєва І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - д.е.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., доц., Каламан О.Б. – к.е.н., доц., Мельник Ю.М. – к.е.н., доц.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових технологій протоколом №2 від 01.10.2019 р.

Майкл Х. Смит, КарлсонХаргроувс, ЧерилДеша; [пер. с англ.]. – М.: Эксмо, 2012. – 288 с.

6.Томпсон М. Философия науки / Мел Томпсон; [пер. с англ.]. – М.: ФАИР-ПРЕСС, 2003. – 304 с.

7.Этос науки / [Демин Н.В., Огурцов А.П., Порус В.Н., Степин В.С. и др.]; РАН: Ин-т философии. – М.: Academia, 2008. – 544 с.

РУШІЙНІ СИЛИ СОЦІАЛЬНИХ ЗМІН

Петракова Є. Р., к.п.н., доцент
Одеська національна академія харчових технологій

Механізм відбору вдалих концептів соціального життя створюється і цілеспрямовано змінюється людьми, що здійснюють регламентацію всієї сукупності функцій, форм, методів, важелів і стимулів соціального управління, щоб досягти найбільшої його ефективності в даних конкретно- історичних умовах. Суспільство як складна, багатоцільова соціальна система вимагає, щоб механізм управління забезпечував чітку взаємодію всіх його підсистем і рішення поставлених перед ним завдань. З цієї позиції у загальному механізмі управління виділяють економічний, організаційний та соціально-культурний механізм, основу взаємозалежного функціонування яких складають вимоги системи об'єктивних законів соціального розвитку і управління.

Австрійський філософ Л. фон Мізес, який розглядав проблеми економіки розкрив дію механізму соціального управління в західноєвропейському соціокультурному дискурсі: «Діюча людина прагне виправити незадовільний стан справ і досягти більш задовільного. Вона уявляє собі умови, які краще їй підходять, а її діяльність направлена на те, щоб досягти бажаного стану. Мотивом, який спонукає людину діяти, завжди виступає деяке занепокоєння. У людини, повністю задоволеної станом своїх справ, не буде стимулі до змін. У неї не буде ні бажань, ні жадань; вона буде абсолютно щасливою... Але щоб примусити людину діяти, простого занепокоєння і уявлення про задовільний стан не достатньо. Необхідна третя умова: очікування, що цілеспрямована поведінка здатна усунути чи щонайменше пом'якшити відчуття занепокоєння. Якщо ця умова не виконується, то будь-яка дія неможлива...Будь-яка існуюча структура суспільства є продуктом попередньо продуманих ідеологій. В суспільстві можуть виникнути нові ідеології і витіснити старі, тим самим трансформували суспільну систему. Однак суспільство завжди є творінням ідеологій, які передують йому в часі і логічно. Діяльність завжди направляється ідеями; вона реалізує те, що спланувало мислення» [1, с. 178].

Соціальне управління включає два основних підкласи – управління індивідуальною діяльністю людини і управління колективною діяльністю людей. Найважливішими видами соціального управління є адміністративно-державне (політичне) управління, управління соціально-культурною сферою

(духовним виробництвом), управління матеріальним виробництвом. Люди як головна продуктивна сила пізнають і використовують закони природи і суспільства в процесі виробництва, розподілу, обміну та споживання матеріальних і духовних благ. Об'єктами вивчення при цьому виступають соціальні системи, а предметом – система управління різними сферами суспільства та областями організації соціального життя. Наприклад, управління суспільним виробництвом включає процеси управління народним господарством, галуззю, регіоном, об'єднанням, підприємством, а також управління усередині кожної соціально-економічної системи.

Український дослідник А. Карась наводить міркування Дж. Макліна про те, що спроможність до дії в суспільстві обумовлюється соціокультурними «зразками» поведінки групи, яка має назву «чеснота». Їх неминучою засадою є реалізована попередньо «комунітарна» свобода. Щоб пояснити дану категорію А. Карась звертається до концепції громадянського суспільства, яке культивує в соціумі «відповідальну дію». Ця дія виявляє себе в оволодінні речами, знаннями і вартостями і обмежується соціально-юридичним законом найбільш повно розробленим І. Кантом. Як бачимо, дослідники вбачають в західноєвропейському феномені громадянського суспільства суб'єкта ССУ. Даний суб'єкт справив відчутний вплив на розвиток СУ в Західній Європі. Саме під тиском громадянського суспільства відбувались численні адміністративні реформи, які були направлені на подолання недоліків публічних служб, підвищення ефективності державного апарату, його адаптації до управління швидкозмінними соціально-економічними відносинами. Діяльність громадського суспільства сприяла згуртуванню західноєвропейських соціумів на основі загальнолюдських, професіональних, національних і соціальних цінностей [2, с. 53-54].

Л. фон Мізес, якого ми вже згадували, глибоко дослідив проблему впливу на суспільство. Він дійшов висновку, що кардинальні зміни в цьому процесі відбулися за останні двісті років і були пов'язані зі швидким розвитком економічної теорії. В попередній період всі соціальні проблеми, на його думку, розглядалися як етичні. Вважалося, що для досягнення ідеального суспільства необхідні добрі правителі і добродішні громадяни. Внаслідок прогресу капіталізму в західних країнах ситуація кардинально змінилась і на даний виклик відповіла економічна теорія. Вчений констатував: «Відкриття невідворотності взаємозалежності ринкових явищ змінило цю думку. Збитим з пантелику людям довелося пристосовуватись до нового погляду на суспільство. Вони з приголомшенням дізналися, що людська дія може розглядатись не як добра чи погана, чесна чи нечесна, справедлива чи не справедлива. Суспільному життю притаманна регулярність явищ, яку людина повинна враховувати в своїй діяльності, якщо вона прагне досягти успіху. Марно ставитись до подій суспільного життя з позицій цензора, який щось схвалює, або не схвалює у відповідності до досить довільних стандартів і суб'єктивних оцінок. Необхідно вивчати закони людської діяльності і суспільного співробітництва, як фізик вивчає закони природи. Революційне перетворення

людської діяльності і суспільного співробітництва в об'єкт науки про дані залежності замість нормативного опису мало величезні наслідки як для пізнання і філософії, так і для суспільної діяльності [1, с. 6].

В усіх країнах Західної Європи ССУ ґрунтується на концепції отримала «нового публічного управління» - державного менеджменту. Головними його принципами визнано, на думку українських дослідників А. В. Решетніченко, О. Б. Кіреєвої: «1) децентралізацію - організація діяльності (керівництво) відбувається шляхом постановки завдань, а не виконанням функцій і встановлених правил; 2) результативність - акцент швидше на наслідках діяльності, ніж на процесах, а відтак, капітал вкладається в результати, а не в наміри; 3) інтенсивну орієнтацію на споживача - підвищення якості надання послуг, можливості вибору на конкурентній основі та посилення довіри до влади з боку приватного сектора і суспільства; 4) досягнення змін шляхом пошуку інновацій та запровадження принципів бізнесу в управлінні державними справами, включаючи аутсорсинг та зовнішні контракти; 5) зниження державних видатків, підвищення спроможності держави до розвитку та реалізації політики, поліпшення виконання державою функцій роботодавця та заохочення підприємницького заробітку» [3, с. 24-25]. Під впливом управлінської революції в Західній Європі закони і принципи соціального наукового управління міцно увійшли у життя всіх суб'єктів управління, перш за все держав.

Практика Німеччини, Швеції та інших європейських країн показує, що соціальна орієнтованість економіки вимагає доповнення системою заходів, що забезпечують партнерську співпрацю найманих працівників, які представлені профспілками, з роботодавцями. Таке партнерство здійснюється постійно, на двосторонній основі, переважно у формі укладення колективних договорів та угод, що регулюють соціально-трудова відносини. Специфічним видом соціального партнерства є трипартізм (тобто складений з трьох частин): до звичайних партнерів - працівників і роботодавців - приєднуються і представники держави - органів виконавчої влади та місцевого самоврядування. Ця співпраця може здійснюватися як регулярно, так і нерегулярно - лише у випадках загострення соціальної ситуації в галузі, регіоні або країні в цілому.

Унітарні уряди Західної Європи і їх центральна адміністрація значно більше впливають на повсякденне життя громадян, ніж федеративні. Багато унітарних держави мають національні поліцейські сили і суворий контроль над місцевою поліцією. Зазвичай в цих країнах існує єдина судова система, працівники якої призначаються центральною адміністрацією. Більшість унітарних європейських держав мають сьогодні бюрократію, структуровану за французьким зразком.

Таким чином, можна зробити висновок, що в країнах Західної Європи існують механізми соціальних змін, управління суспільством та окремими індивідами, які враховують принципи соціального управління, природу людини та закони соціального буття.

Література

1. Мизес Л. / Человеческая деятельность: трактат по экономической теории [пер. с англ. А. В. Куряева] // Людвиг фон Мизес. – Челябинск: Социум, 2005. – 878 с.
2. Карась А. Філософія громадянського суспільства в класичних теоріях і неklasичних інтерпретаціях: Монографія. – Київ; Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 520 с.
3. Решетніченко А. В., Кіреєва О. Б. та ін. Базові засади соціального розвитку: наук. розробка / авт. кол. : А. В. Решетніченко, О. Б. Кіреєва та ін. – К. : НАДУ, 2012. – 52 с.

ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ КОМАНДНОГО ЛІДЕРСТВА В СУЧАСНОМУ УПРАВЛІННІ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Черкаський А.В. к.і.н., доцент
Одеська національна академія харчових технологій

Вступ. Постійні зміни внутрішнього і зовнішнього середовища функціонування і розвитку сучасних організацій висувають нові вимоги до технологій організаційного управління. В умовах зниження ефективності традиційних адміністративних методів управлінського впливу різко зростає потреба в пошуку і знаходженні нових та у зміні старих управлінських ресурсів. Одним з таких ресурсів є командне лідерство, потенціал якого в сучасних умовах залишається недооціненим[1].

Проблема використання командного лідерства для досягнення організаційних цілей є однією з найбільш актуальних, враховуючи все зростаючу роль особи в системах управління, особливо - в малому і середньому бізнесі. У психології управління наявність лідерства, і тих, хто його використовує - лідерів, визнається умовою життєздатності ділових організацій. Без визнаних лідерів неможливе нормальне функціонування жодної організації [6].

Виклад основних результатів дослідження. Керівництво і лідерство є видами ролей, яким приділяється пильна увага в сучасній науці. Існує широкий діапазон дослідження керівництва-підпорядкування і лідерства-ведіння. Розглядаються такі питання, як: функції керівника і лідера, чинники і механізми висунення індивіда в позицію лідера, вплив керівництва і лідерства на різні групові процеси і феномени і так далі. На початок 1980-х рр. загальне число робіт з цієї тематики в зарубіжній науці перевищувало 7 000 [7, с.334]. Специфіка традиційного вітчизняного підходу до лідерства полягає в чіткому розділенні двох феноменів: керівництво і лідерство. Відповідно, і вивчалися ці феномени найчастіше нарізно. У зарубіжній літературі ці слова вживаються як синоніми. Однією з найбільш важливих і принципових відмінностей робіт вітчизняних авторів від зарубіжних колег є включення системи стосунків "лідер - послідовники" в ширший соціальний контекст. Наслідком такого підходу

33.	ДЕЯКІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ ПРОГРАМ ЛОЯЛЬНОСТІ В СЕГМЕНТІ B2C Бровкіна Ю.О., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	85
34.	ЩОДО ПИТАНЬ ОПТИМІЗАЦІЇ ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ ЗЕРНОТРЕЙДИНГОВИХ КОМПАНІЙ Відоменко І. О., к.е.н., доцент, Гордієнко Л. Л., к.т.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	87
35.	ИНВЕСТИЦИОННЫЙ КЛИМАТ КАЗАХСТАНА, СОСТОЯНИЕ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ, АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ Аймешева Ж. А., ст. преподаватель, Западно-Казахстанский аграрно-технический университет им. Жангир хана, г. Уральск, Казахстан	90
36.	ФОРМИРОВАНИЕ КАЗАХСТАНСКОЙ МОДЕЛИ РАЗВИТИЯ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА Базарова Б.Т., ст. преподаватель, Западно-Казахстанский аграрно-технический университет им. Жангир хана, г. Уральск, Казахстан	94
37.	ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ЗАКУПКИ И ЦИФРОВОЙ КАЗАХСТАН Копбулсынова Б. К., ст. преподаватель, Западно-Казахстанский аграрно-технический университет им. Жангир хана, г. Уральск, Казахстан	99
38.	СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ Лукашенко Н.О., н.с., Юрченко Н.С., м.н.с., Інститут продовольчих ресурсів НААН, м. Київ	104
39.	СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ Карпінська Г.В., к.е.н., с.н.с., Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, м. Одеса	106
40.	ЕКОНОМІЧНІ КРИЗИ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНИЙ ДОСВІД Соловей А. О., к.і.н., доцент, Ботіка Т. С., к.і.н., ст. викладач, Мамроцька О. А., к.і.н., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	110
41.	ЗЕМЕЛЬНЕ ПИТАННЯ В УКРАЇНІ: ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ Шишко О. Г., к.і.н., доцент, Орлова В. О., к.юр.н., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	112
42.	СОЦІОГУМАНІТАРНЕ ОЦІНЮВАННЯ ПОСТНЕКЛАСИЧНОГО НАУКОВО- ТЕХНІЧНОГО ЗНАННЯ Лар'яновський І. С., к. філос.н., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	116
43.	РУШІЙНІ СИЛИ СОЦІАЛЬНИХ ЗМІН Петракова Є. Р., к.п.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	119
44.	ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ КОМАНДНОГО ЛІДЕРСТВА В СУЧАСНОМУ УПРАВЛІННІ ОРГАНІЗАЦІЯМИ Черкаський А. В., к.і.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	122
45.	КУЛЬТУРА ІНЖЕНЕРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ХХІ СТОЛІТТІ Мельник Ю.М., к.ф.н., доцент, Тодорова С. М., к.ф.н., доцент, Шевченко Г.А., к.ф.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	126
46.	ПРО ВПЛИВ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПРОГРЕСУ НА СИСТЕМУ СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІ НА ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ Колеснік В. І., к.е.н., доцент, Вігуржинська С. Ю., к.е.н, доцент, ОНАХТ, м. Одеса	128
47.	ОСОБЕННОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА НА ПРЕДПРИЯТИЯХ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА Абдрахманова А.Е., ст. преподаватель Западно-Казахстанского аграрно-технического университета им.Жангир хана, г. Уральск, Казахстан	130
48.	ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ Ступницька Т. М., к.е.н., доцент, Волонтьор М. А., магістрант, Місюра М. О., магістрант, Чорноіздумська К. В., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	132
49.	ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ	135

МАТЕРІАЛИ

VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15-16 жовтня 2019 р.

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА

ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТТЯ

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових технологій протоколом № 2 від 01.10.2019 р.

Підписано до друку 01.10.2019. Формат 60x84/16.
Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 13,15.
Тираж 500 екземплярів.

Видавництво «Друк Південь»
Тел.: 0972122975